Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1286/2014 o dokumentoch s kľúčovými informáciami pre štrukturalizované retailové investičné produkty a investičné produkty založené na poistení, pokiaľ ide o dátum jeho uplatňovania

[COM(2016) 709 final – 2016/0355 (COD)]

(2017/C 075/08)

Hlavný spravodajca: **Daniel MAREELS**

Konzultácia	Rada, 17.11.2016
	Európsky parlament, 21.11.2016
Právny základ	článok 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu
Dátum rozhodnutia predsedu	17.11.2016 (článok 57 – zrýchlený postup)
Dátum schválenia na plenárnom zasadnutí	14.12.2016
Plenárne zasadnutie č.	521
Výsledok hlasovania	152/1/2
(za/proti/zdržali sa)	

1. **Závery a odporúčania**

1.1. Za okolností a podmienok uvedených v tomto stanovisku EHSV súhlasí s návrhom Komisie odložiť dátum začatia uplatňovania nariadenia o PRIIP ([1]) o jeden rok na 1. januára 2018.

1.2. Nariadenie o PRIIP obsahuje súbor opatrení, ktorých cieľom je zlepšiť ochranu investorov a obnoviť dôveru spotrebiteľov v odvetvie finančných služieb zväčšením transparentnosti retailového investičného trhu. Konkrétne od tvorcov týchto štrukturalizovaných retailových investičných produktov a investičných produktov založených na poistení (PRIIP) sa v nariadení vyžaduje, aby vypracovali dokument s kľúčovými informáciami (DKI ([2])).

1.3. Dátum začatia uplatňovania sa odkladá na žiadosť Európskeho parlamentu a väčšiny členských štátov po tom, čo Európsky parlament 14. septembra 2016 zamietol delegovaný akt Komisie týkajúci sa PRIIP ([3]). Cieľom delegovaného aktu bolo vytvoriť na základe návrhov vypracovaných spoločnými európskymi orgánmi dohľadu technické regulačné predpisy týkajúce sa DKI pre PRIIP.

([1]) PRIIP je skratka anglického označenia „packaged retail and insurance-based investment products“. V slovenčine hovoríme o „štrukturalizovaných retailových investičných produktoch a investičných produktoch založených na poistení“.

([2]) Anglický názov je „key information document“, skratka KID. V slovenčine hovoríme o „dokumente s kľúčovými informáciami“.

([3]) Delegované akty sa používajú od Lisabonskej zmluvy. Na základe článku 290 ZFEÚ môže legislatívny orgán EÚ (zväčša Európsky parlament a Rada) delegovať Komisii právomoc prijímať všeobecne záväzné nelegislatívne akty, ktorými sa dopĺňajú alebo menia určité nepodstatné prvky legislatívneho aktu.
Delegovanými aktmi sa tak môžu pridávať nové (nepodstatné) pravidlá alebo sa nimi môžu vykonávať neskoršie zmeny určitých aspektov legislatívneho aktu. Legislatívny orgán sa tak môže sústrediť na politické smerovanie a ciele bez toho, aby sa príliš do hĺbky musel venovať podrobnostiam vyslovene technického charakteru.
Prenesenie právomoci prijímať delegované akty však podlieha prísnym obmedzeniam. Iba Komisia môže dostať právomoc prijímať delegované akty. Navyše základné otázky určitej oblasti nemôžu byť predmetom delegovania právomoci. Okrem toho musia byť v legislatívnom akte stanovené ciele, obsah, oblasť pôsobnosti a trvanie delegovania právomoci. A nakoniec, legislatívny orgán musí v legislatívnom akte výslovne uviesť podmienky prenesenia právomoci. Z tohto hľadiska si môže Parlament alebo Rada vyhradiť právo zrušiť delegovanie právomoci alebo voči delegovanému aktu vzniesť námietku. Pozri http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=URISERV:ai0032.

1.4. EHSV sa už vo svojom skoršom stanovisku kladne vyjadril k zavedeniu dokumentov s kľúčovými informáciami pre investičné produkty, pričom zdôraznil význam právneho predpisu, ktorý prvýkrát upravuje všetky druhy zložitých finančných produktov a určuje ich vzájomnú porovnateľnosť nezávisle od toho, ktorý subjekt ich vytvoril, teda či išlo o banku, poisťovňu alebo investičnú spoločnosť ([4]).

1.5. Výbor v stanovisku vyzval na vytvorenie jednotného finančného trhu, na ktorom budú k dispozícii jasné, presné, jednoduché a porovnateľné informácie, a jednotného, zjednodušeného a normalizovaného systému informovania, ktorý umožňuje porovnateľnosť a zrozumiteľnosť informácií a zvyšuje transparentnosť a efektívnosť trhu ([5]).

1.6. Ak by nedošlo k odkladu, podľa názoru výboru by existovalo nebezpečenstvo, že sa ohrozia hlavné ciele stanovené v tejto oblasti (pozri vyššie a nižšie), čo by bolo veľmi nežiaduce. Výbor súhlasí s tým, že väčšia transparentnosť a harmonizácia povinného poskytovania informácií, s ktorou sa počíta v nariadení o PRIIP, sú pre jednotný trh s finančnými službami prínosom, pretože vytvárajú rovnaké podmienky pre rôzne produkty a distribučné kanály. Tento právny predpis bude teda prínosom nielen pre retailových zákazníkov a investorov, ale prispeje aj k ďalšej obnove dôvery spotrebiteľov vo finančný sektor. Zamietnutie delegovaného aktu menej ako 4 mesiace pred dátumom začatia uplatňovania by okrem toho trhovým subjektom spôsobilo právnu neistotu a veľmi vážne problémy s vykonávaním.

1.7. Pokiaľ ide o zvolené obdobie jedného roku, výbor sa domnieva, že z toho istého dôvodu s ním možno súhlasiť, o to skôr, že dátum začatia uplatňovania sa potom bude zhodovať so začiatkom účinnosti nového nariadenia MiFID II. Výbor považuje za nevyhnutné, aby tento odklad zostal výnimočný a jednorazový a aby sa toto obdobie využilo na prijatie a zverejnenie konečného delegovaného aktu v čo najkratšom čase. Skutočne ide o to, aby sa trhovým subjektom, ale aj retailovým zákazníkom a investorom čo najrýchlejšie zabezpečila jednoznačnosť a istota.

1.8. Výbor zastáva názor, že sa tým nesmú ohroziť ciele a výsledky nariadenia o PRIIP. Preto je nevyhnutné, aby sa možné úpravy delegovaného aktu vykonali v tomto rámci, a to tým skôr, že nariadenie o PRIIP sa bude hodnotiť už po jednom roku a pri hodnotení sa môžu prerokovať prípadné otázky a zohľadniť prvé skúsenosti z praxe a skúsenosti s dohľadom. Uvedené zmeny by mali už od začiatku prispievať k účinnému zvýšeniu dôvery spotrebiteľov. Zároveň by mali zostať v súlade s pravidlami, ktoré by mali byť súčasťou budúceho predpisu o MiFID.

2. **Súvislosti**

2.1. Nariadením (EÚ) č. 1286/2014 Európskeho parlamentu a Rady (nariadenie o PRIIP) sa zavádzajú opatrenia, ktoré majú zlepšiť transparentnosť na trhu s retailovými investíciami ([6]). Konkrétnejšie toto nariadenie ukladá tvorcom PRIIP povinnosť vypracovať dokument s kľúčovými informáciami (DKI).

2.2. Nariadením sa európskym orgánom dohľadu udeľuje právomoc vypracovať regulačné technické predpisy (RTP) na špecifikáciu prvkov DKI ([7]).

2.3. Po tom, čo európske orgány dohľadu Komisii odovzdali svoje spoločné návrhy týkajúce sa spomenutých RTP, prijala Komisia koncom júna 2016 delegovaný akt na účinné dodržiavanie stanovených RTP.

2.4. Európsky parlament (EP) vzniesol uznesením zo 14. septembra 2016 námietku voči delegovanému nariadeniu prijatému Komisiou ([8]). Európsky parlament požiadal Komisiu o prehodnotenie ustanovení, ktoré sa týkajú produktov s viacerými možnosťami, scenárov budúcej výkonnosti a upozornenia týkajúceho sa pochopenia.

2.5. Okrem toho EP spolu s veľkou väčšinou členských štátov požiadal o posunutie dátumu začatia uplatňovania nariadenia.

([4]) Pozri stanovisko EHSV (Ú. v. EÚ C 11, 15.1.2013, s. 59, bod 1.2).
([5]) Stanovisko uvedené v poznámke pod čiarou 4, body 3.2 a 2.3.
([6]) Nariadenie (EÚ) č. 1286/2014 Európskeho parlamentu a Rady z 26. novembra 2014 o dokumentoch s kľúčovými informáciami pre štrukturalizované retailové investičné produkty a investičné produkty založené na poistení (PRIIP), Ú. v. EÚ L 352, 9.12.2014, s. 1.
([7]) Pod európskymi orgánmi dohľadu treba rozumieť: Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov, Európsky orgán pre bankovníctvo a Európsky orgán pre cenné papiere a trhy.
([8]) Pozri http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2016-0347+0+DOC+XML+V0//SK.

2.6. V predloženom návrhu nariadenia sa navrhuje, aby sa dátum začatia uplatňovania celého právneho predpisu posunul o jeden rok na 1. januára 2018.

3. **Poznámky a pripomienky**

3.1. Nariadenie o PRIIP ako celok postačuje na lepšiu ochranu retailových zákazníkov a investorov, najmä tých, ktorí investujú do PRIIP. Väčšia transparentnosť a harmonizácia povinného poskytovania informácií, s ktorou sa počíta v nariadení o PRIIP, sú pre jednotný trh s finančnými službami prínosom, pretože vytvárajú rovnaké podmienky pre rôzne produkty a distribučné kanály. To tiež prispeje k obnoveniu dôvery spotrebiteľov v odvetvie finančných služieb.

3.2. V snahe splniť tieto ciele sa vyžaduje, aby tvorcovia PRIIP spĺňali jednotný súbor požiadaviek na poskytovanie informácií o produkte a aby retailoví investori dostali DKI o ponúkaných PRIIP. To musí retailovým investorom umožniť lepšie chápať ekonomickú povahu a riziká určitého produktu a porovnávať rôzne ponuky.

3.3. V pôvodnom znení nariadenia sa predpokladá, že sa začne uplatňovať na konci roku 2016. Tento termín platí v zásade aj pre vykonávacie opatrenia, ktoré Komisia stanovila delegovaným aktom v polovici tohto roka na základe návrhu regulačných technických predpisov (RTP) európskych orgánov dohľadu. Tieto RTP stanovujú podrobnosti poskytovania a obsahu DKI, jeho normalizovaný formát, metodiku informovania o rizikách a výnosoch a metodiku výpočtu nákladov, ako aj podmienky a minimálnu frekvenciu vyhodnocovania informácií obsiahnutých v DKI a podmienky na splnenie požiadavky poskytovať DKI retailovým investorom.

3.4. Zatiaľ čo Rada počas obdobia skúmania nevzniesla voči delegovanému aktu Komisie žiadne námietky, EP jeho znenie zamietol uznesením zo 14. septembra 2016 ([9]).

3.5. Hoci sa má nariadenie o PRIIP priamo uplatňovať od konca roku 2016 a predkladanie DKI nie je viazané na delegovaný akt, EP v tom istom čase požiadal o odklad dátumu začatia uplatňovania nariadenia. Aj veľká väčšina členských štátov predložila rovnakú požiadavku odkladu. Pritom sa poukazuje na to, že absencia technických predpisov by bola prekážkou riadneho vykonávania nariadenia.

3.6. EHSV za daných okolností podporuje odklad dátumu začatia uplatňovania nariadenia. V opačnom prípade by vzniklo nebezpečenstvo, že najdôležitejšie stanovené ciele (pozri vyššie a nižšie) sa dosiahnu iba čiastočne, alebo sa nedosiahnu vôbec. Ďalej treba povedať, že k zamietnutiu delegovaného aktu došlo menej ako 4 mesiace pred dátumom začatia uplatňovania, čo by trhovým subjektom spôsobilo právnu neistotu a veľmi vážne problémy s vykonávaním.

([9]) V uznesení sa k zamietnutiu delegovaného aktu uvádza toto:
„A. keďže je nevyhnutné, aby spotrebiteľské informácie o investičných produktoch boli porovnateľné s cieľom podporovať rovnaké podmienky na trhu bez ohľadu na typ finančného sprostredkovateľa, ktorý ich vytvára alebo uvádza na trh;
B. keďže by bolo zavádzajúce pre investorov, keby sa úverové riziko vyňalo z výpočtu kategorizácie rizík poistných produktov;
C. keďže treba ešte stále objasniť prístup k produktom s viacerými možnosťami (multi-option products), najmä na základe výslovnej výnimky udelenej fondom PKIPCP podľa nariadenia (EÚ) č. 1286/2014;
D. keďže delegovaný akt prijatý Komisiou obsahuje chyby v metodike výpočtu scenárov budúcej výkonnosti a nespĺňa preto požiadavku podľa nariadenia (EÚ) č. 1286/2014 poskytovať informácie, ktoré sú presné, pravdivé, jasné a nezavádzajúce, a najmä neuvádza pre niektoré PRIIP, že investori by mohli prísť o peniaze, a to ani v prípade nepriaznivého scenára, a dokonca ani pre produkty, ktoré pravidelne viedli k stratám počas odporúčanej minimálnej doby držby;
E. keďže nedostatok podrobných usmernení v delegovanom nariadení o upozornení týkajúcom sa pochopenia vytvára vážne riziko nejednotného uplatňovania tohto prvku v dokumente s kľúčovými informáciami v rámci jednotného trhu;
F. keďže Európsky parlament naďalej zastáva názor, že ďalšia normalizácia okolností, za ktorých sa použije upozornenie týkajúce sa pochopenia, by sa mala zaviesť ako dodatočný mandát RTS;
G. keďže v prípade ponechania bez zmien existuje riziko, že pravidlá stanovené v delegovanom nariadení budú protirečiť zmyslu a cieľu právneho predpisu, ktorým je poskytnúť jasné, porovnateľné, zrozumiteľné a nezavádzajúce informácie o PRIIP retailovým investorom;
H. keďže v liste zaslanom Komisii 30. júna 2016 predsedom Výboru pre hospodárske a menové veci požiadal rokovací tím Európskeho parlamentu Komisiu, aby zhodnotila, či by sa vykonávanie nariadenia (EÚ) č. 1286/2014 následne malo odložiť;“

3.7. Okrem toho EHSV pripomína svoje predchádzajúce stanovisko o PRIIP, v ktorom sa kladne vyslovil o zodpovedajúcich návrhoch a smerovaní ([10]). EHSV pri tej príležitosti zdôraznil význam právneho predpisu, ktorý prvýkrát upravuje všetky druhy zložitých finančných produktov a určuje ich vzájomnú porovnateľnosť nezávisle od toho, ktorý subjekt ich vytvoril, teda či išlo o banku, poisťovňu alebo investičnú spoločnosť.

3.8. Okrem toho výbor vyzval na vytvorenie jednotného finančného trhu, na ktorom budú k dispozícii jasné, presné, jednoduché a porovnateľné informácie ([11]). Taktiež sa vyjadril, že jednotný, zjednodušený a normalizovaný systém informovania umožňuje porovnateľnosť a zrozumiteľnosť informácií a zvyšuje transparentnosť a efektívnosť trhu ([12]). Výbor vtedy k tomu dodal, že uvedené zmeny by mali už od začiatku prispievať k účinnému zvýšeniu dôvery spotrebiteľov. Preto musí byť zrejmé, ktoré produkty sú zložité a vyžadujú si prijatie informovaného rozhodnutia a pozornosť, pokiaľ ide o náklady a výnosy. Aby sa predišlo nezrovnalostiam, je pritom potrebné zohľadniť pravidlá, ktoré budú stanovené v budúcom nariadení MiFID ([13]).

3.9. Výbor tiež zastáva názor, že so zvoleným obdobím jedného roku je možné súhlasiť, ak tento odklad zostane výnimočný a jednorazový a ak sa toto obdobie využije na prijatie a zverejnenie konečného delegovaného aktu. K tomu by malo dôjsť v čo najkratšom čase, aby sa trhovým subjektom, retailovým zákazníkom a investorom čo najrýchlejšie zabezpečila jednoznačnosť a istota.

3.10. Okrem toho sa voľbou obdobia jedného roku dosiahne, že dátum začatia uplatňovania nariadenia o PRIIP sa opäť bude zhodovať so začiatkom účinnosti nariadenia MiFID II, ktoré takisto prinesie prospech spotrebiteľom ([14]). Začiatok účinnosti nariadenia MiFID II už bol takisto odložený o jeden rok ([15]), s čím výbor súhlasil ([16]).

3.11. Pritom sa nesmú ohroziť už skôr stanovené ciele schválené výborom. Preto je nevyhnutné, aby sa prípadné úpravy delegovaného aktu vykonali v súčasnom rámci PRIIP.

3.12. Z vyššie uvedených dôvodov, a pokiaľ to bude potrebné, sa javí ako vhodnejšie počkať s preskúmaním nariadenia o PRIIP, ktoré sa podľa predloženého návrhu posunutia dátumu začatia uplatňovania má uskutočniť po jednom roku uplatňovania ([17]). Pri hodnotení sa potom budú môcť zohľadniť prvé skúsenosti z praxe a skúsenosti s dohľadom.

V Bruseli 14. decembra 2016

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Georges DASSIS

([10]) Stanovisko uvedené v poznámke pod čiarou 4, bod 1.2.
([11]) Stanovisko uvedené v poznámke pod čiarou 4, bod 3.2.
([12]) Stanovisko uvedené v poznámke pod čiarou 4, bod 2.3.
([13]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 349).
([14]) Nové nariadenie MiFID II nadobudne účinnosť 3. januára 2018. To je dva dni po termíne predpokladanom v súčasnom návrhu zmeny nového nariadenie o PRIIP.
([15]) Pozri *Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 600/2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, nariadenie (EÚ) č. 596/2014 o zneužívaní trhu a nariadenie (EÚ) č. 909/2014 o zlepšení vyrovnania transakcií s cennými papiermi v Európskej únii a o centrálnych depozitároch cenných papierov, pokiaľ ide o určité termíny*, COM(2016) 57 final – 2016/0034 (COD), (http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?qid=1486717110458&uri=CELEX:52016PC0057).
([16]) EHSV vyslovil súhlas s odložením účinnosti MiFID II. Pozri stanovisko EHSV (Ú. v. EÚ C 303, 19.8.2016, s. 91).
([17]) Pozri článok 33 nariadenia o PRIIP, ktorý sa tu posudzovaným návrhom nemení. Podľa tohto článku sa má preskúmanie nariadenia uskutočniť „do 31. decembra 2018“.